

være tilfældig for at kunne paadrage Ansvar. Det forholder sig ikke ganske rigtigt, som det ærede 1ste Medlem for første Kreds (Nellemann) forudsatte, at der ved Udtrykket „tilfældig“ kun er sigtet til de Tilfælde, der andre Steder i Lovgivningen betegnes som „uafvendelige Tilfælde“ eller „vis major“. Det har virkelig været Tanken at udelukke alle tilfældige Skadetilføjelser, eller, hvad jeg maaske med Haab om at blive bedre forstaaet vil kalde „hændelige“ Skadetilføjelser, fordi jeg mener, at det er at gaa for vidt at paadrage Staten Erstatningspligt for alle hændelige Skadetilføjelser. Men jeg skal dog tilføje, at hændelige Skadetilføjelser i Relation til Statsbanerne ville i og for sig have et ret snævert Omraade. Det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (P. Knudsen) opkastede det Spørgsmaal, hvorvidt forskellige Tilfælde, hvor en Skade var sket paa Statsbanerne ved, at Bræmsen havde været i Uorden eller paa lignende Maade, vilde blive at betragte som tilfældige eller ikke. Jeg tror, at alle slige Tilfælde vilde ikke kunne anses for tilfældige. I ethvert som helst Forhold, hvor man kan paavise, at der — med Bevidsthed eller Driften uafvidende — har været Mangler ved Materiellet eller ved Behandlingen af Materiellet, og som altsaa kan henføres til selve Driften eller dens Funktionærer, vil Skaden være at betragte ikke blot som objektiv retsstridig, men ogsaa for saa vidt som Statsbanerne tilregnelig, som den vil falde ind under § 1, 1ste Punktum. Skal jeg nævne Tilfælde af tilfældig Skadetilføjelse, saa vil jeg anføre det Tilfælde, at der en Vinter i Løbet af en ganske kort Tid er sket Isslag paa Skinnerne, som har foranlediget, at et Tog ikke kunde standses, medens det fra Lokomotivførers Side ikke kunde være forudsat, at Skinnerne ikke vare i deres normale Tilstand. Saadanne Tilfælde kunne foreligge, og det forekommer mig, at de ganske vist ikke systematisk kunne henregnes til de uafvendelige eller til dem, der ere fremkaldte ved vis major, men i alt Fald i Relation til Statsbanernes Ansvar maa stilles lige hermed. Jeg skal imidlertid ikke urgere herpaa, idet jeg anser de Tilfælde, hvor tilfældig Skadetilføjelse kan foreligge, for saa begrænsede, at det ikke vil være umuligt for mig at kunne gaa ind paa at indskrænke de Tilfælde, der skulle udsondres fra Erstatningsansvar, til de uafvendelige Tilfælde.

Med Hensyn til, at Statsbanerne efter § 1 ikke skulde have Pligt til at føre Bevis for Aarsagen til en Skadetilføjelse i

Modsatning til, hvad der gælder for de private Baner, vil jeg sige, at i den Henseende har det ikke været Lovforslagets Hensigt at statuere en Forskel. Jeg giver det ærede første Medlem for første Kreds (Nellemann) ganske Ret i, at netop som den anden Sætning i Paragrafen er formuleret, vil det blive det ordinære, at det maa være Statsbanerne, der maa føre Bevis for, at Aarsagen til Skaden ikke kan henføres til Statsbanedriften eller dens Funktionærer.

Man har jo fra flere Sider undret sig stærkt over, at det er Lovforslagets Hensigt at etablere en Forskel mellem de Regler for Ansvar, der skulle gælde for Statsbanedriften, og dem, der gælde for de private Baner. Jeg vil herom sige, at det forekommer mig, at man noget har manglet Blik for, at her foreligger et frivilligt Kontraktforhold mellem Statsbanedriften og de Personer, der lade sig befordre ved Statsbanerne. Et saadant frivilligt Kontraktforhold paalægger begge Parter Pligter, og det forekommer mig ikke, at der i og for sig er nogen Grund til, at lade Statsbanerne bære hele Ansvar for den Skade, der ved et Ulykkestilfælde paadrages dem, der benytte Statsbanerne. Der er ikke her Tale om nogen Assurance, Statsbanerne kunne ikke paatage sig at erstatte al Skade for de Personer, den befordrer. Det kan ikke være Meningen, at Staten, naar den paatager at besørge en i og for sig farlig Kommunikation, skal indestaa for al mulig Skade derved. Forholdet stiller sig anderledes, forekommer det mig, over for private Baner. Det er for det første en Indrømmelse fra Statens Side, at den overlader Driften af slige Baner til private, men dernæst er der ogsaa den Omstændighed, at Staten saa vidt muligt maa sørge for, at den private Drift stadig træffer alle nødvendige Foranstaltninger for at undgaa Skade, og det er ikke muligt for Staten at føre et saa effektivt Tilsyn med den private Banedrift, som det kunde være ønskeligt, og som man i alt Fald maa forudsætte, at Staten vil kunne føre med sine egne Baners Drift. Saa paalægger den til Gengæld den private Banedrift et saa stort og vidtgaaende Ansvar, som sket er ved de hidtil udstedte Koncessioner. Det har været denne Betragtning, der har gjort, at Regeringen ikke har ment, at de Regler, der gælde for de private Baner, i et og alt bør overføres paa Statsbanerne. — Hvad i øvrigt angaar Spørgsmaalet, om man skulde benytte Lejligheden til at inddrage ogsaa